

HET WAS EN IS EEN TANKSTATION

Mijn oog viel op een recent gepubliceerde uitspraak in hoger beroep tussen de eigenaar van een tankstation en drie personeelsleden die in dienst waren bij de voormalige huurder. Het Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden bekrachtigde het oordeel van de Kantonrechter dat de personeelsleden van rechtswege in dienst zijn gekomen bij de eigenaar die het tankstation na een korte verbouwingsperiode onder een ander merk is gaan exploiteren.

De eigenaar van een tankstation met wasfaciliteiten heeft dat in 1998 verhuurd aan BP. BP heeft het vervolgens onderverhuurd aan Gulf, die het als Gulf-station met wasfaciliteiten heeft geëxploiteerd. BP heeft in december 2013 de huur opgezegd per 31 december 2014. De eigenaar heeft een dealercontract met Shell gesloten, en ging het station met ingang van 8 januari 2015 onder de Shell-vlag exploiteren.

In oktober 2014 had de eigenaar aan drie personeelsleden meegedeeld dat zij niet bij hem in dienst konden treden, maar Gulf stuurde de personeelsleden vervolgens naar deze exploitant omdat hun arbeidsovereenkomsten op grond van artikel 7:662 van het Burgerlijk Wetboek over zouden gaan. Dit wetsartikel inzake de Overgang van Onderneming (OvO), gebaseerd op een Europese Richtlijn, is bedoeld om de rechten van werknemers in dit soort gevallen te beschermen. De eigenaar hield vol dat geen sprake was van zo'n OvO. In de uitspraak loopt het Gerechtshof de criteria die in de rechtspraak zijn geformuleerd langs, en komt tot de conclusie dat wél van een OvO sprake is, ook al heeft de eigenaar geen contract met Gulf gesloten over de overdracht van de onderneming, en exploiteert de eigenaar het verkooppunt als Shell-station.

Volgens de tekst van de Richtlijn en de wet moet onder een OvO worden verstaan "de overgang ten gevolge van een overeenkomst (...) van een economische eenheid die haar identiteit behoudt" en onder economische eenheid "een geheel van georganiseerde middelen, bestemd tot het ten uitvoer brengen van een al dan niet hoofdzakelijk economische activiteit". In verschillende arresten heeft het Hof van Justitie van de Europese Unie (HvJEU) echter geoordeeld dat, gelet op de bescherming van werknemers, de grenzen niet te nauw mogen worden getrokken.

Het Hof overwoog – zoals eerder het HvJEU – dat een rechtstreekse contractuele betrekking tussen de vervreemder en de verkrijger niet was vereist, en dat sprake was van een economische eenheid. Ook dát betwistte de eigenaar, want Gulf had de bovengrondse installaties, identificatie, kassasysteem etc. verwijderd, en de eigenaar had zelf ongeveer 4 ton moeten investeren. Volgens het Hof stond dat niet aan een

OvO in de weg, omdat het onroerend goed met relatief beperkte aanpassingen weer geschikt gemaakt kon worden om te worden geëxploiteerd als tankstation.

Tot slot was van belang de vraag of het tankstation zijn identiteit had behouden ondanks de omkleuring van Gulf naar Shell. Het Gerechtshof oordeelde van wel: "Aan de eigenaar kan worden toegegeven dat de corporate identity (...) is gewijzigd maar dit betekent niet, althans niet zonder nadere toelichting die ontbreekt, dat ook de identiteit van de onderneming – in juridische zin – is gewijzigd. Immers, de kernactiviteiten van een tankstation met washal/-straat zijn het verkopen van brandstoffen en het (doen) wassen van auto's. Daarin is geen wijziging opgetreden. (...) Gesteld noch gebleken is dat de wijziging van de corporate identity op zichzelf gevolgen heeft voor (de behoefte aan) het personeel." Voor de identiteit zijn ook de klanten belangrijk. Het Hof overwoog daarover dat de overdracht van de klantenkring niet was overeengekomen, maar dat deze volgens de werknemers voornamelijk bestond uit de passanten die dagelijks langs het tankstation rijden en zo automatisch op de nieuwe exploitant zijn overgegaan. Dit was volgens het Hof door de eigenaar onvoldoende weersproken. Ook vond het Hof het relevant dat het station maar één week dicht was geweest.

Gulf lijkt hier de lachende derde: over de band van "werknemersbescherming" heeft zij zich ontdaan van enkele personeelsleden. De eigenaar staat voor extra kosten. Een eigenaar die de exploitatie zelf ter hand neemt in een geval als dit, kan een OvO mogelijk voorkomen door de verschillen tussen zijn onderneming en die van de vertrokken huurder beter te benoemen en/of het station een langere tijd gesloten te houden. Maar wie zeker wil weten dat hij na het einde van de huurovereenkomst geen personeel zal hoeven overnemen, doet er goed aan om in het huurcontract op te nemen dat de huurder garandeert dat hij bij het einde van de huur krachtens OvO geen personeel in dienst krijgt. Het is dan aan de huurder om het personeel mee te nemen of daar een goede regeling mee te treffen.

De gehele uitspraak is te vinden op [rechtspraak.nl: ECLI:NL:GHARL:2016:906](http://rechtspraak.nl/ECLI:NL:GHARL:2016:906).

Dirk van den Berg is advocaat bij BarentsKrans N.V. in Den Haag en is ruim vijftien jaar gespecialiseerd in tankstationzaken. In Pompschap gaat hij maandelijks in op een juridisch onderwerp. Reageren? dirk.vandenberg@barentskrans.nl